

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

**Nacrt
Prijedlog Zakona broj_____**

**PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA**

Zagreb, svibanj 2012. g.

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

U parničnom postupku sudovi sude na temelju Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj: 148/11. – pročišćeni tekst) i, u pravilu, odlučuju suci pojedinci, bez obzira na vrijednost predmeta spora i na složenost materije o kojoj se odlučuje.

U tom kontekstu se ukazuje neutemeljenom odredba prema kojoj bi upravni sudovi koji, u prvom stupnju, sude na temelju Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“ broj: 20/10.), u pravilu, donosili odluke u vijeću od tri suca. Drugim riječima, s obzirom na potrebu da zakonodavni sustav bude ujednačen nameće se zaključak da bi i u upravnim sporovima pred upravnim sudovima prvog stupnja odluke trebali donositi suci pojedinci, bez obzira na to kakva je složenost i/ili vrijednost predmeta spora, tim više što je kao drugostupanjski sud ustrojen Visoki upravni sud Republike Hrvatske.

Ujedno, ukazala se potreba da se poboljša izričaj pojedinih odredbi Zakona o upravnim sporovima kako bi se mogla preciznije izraziti namjera zakonodavca koja se tim odredbama želi postići pa su predložene izmjene članaka 30., 41., 46., 75. i 78. Zakona o upravnim sporovima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

Članak 1.

U Zakonu o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10.) u članku 14. stavak 1. mijenja se i glasi:

„U upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje sudac pojedinac.“

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Članak 2.

U članku 30. stavku 1. iza točke 6. dodaje se točka 7. koja glasi:

„7. da je tužba podnesena u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora.“

Članak 3.

U članku 37. stavku 1. riječi „predsjednik vijeća ili,“ brišu se.

U stavku 2. riječi „Predsjednik vijeća ili sudac“ zamjenjuju se riječju: „Sudac“.

Članak 4.

U članku 39. stavku 1., 2. i 4. riječi „predsjednik vijeća ili,“ brišu se.

U stavku 5. iza riječi „zaključuje“ stavlja se točka, a riječi „a vijeće povlači na vijećanje i glasovanje.“ brišu se.

Članak 5.

U članku 41. stavak 3. mijenja se i glasi:

„U slučaju povlačenja tužbe spor se obustavlja.“

Članak 6.

U članku 46. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

„1. kad tužitelj umre ili prestane postojati, a spor se s obzirom na narav upravne stvari ne može nastaviti,“.

Članak 7.

U članku 53. stavku 1. riječi „zapisnika o vijećanju i glasovanju i drugih“ brišu se.

U stavku 3. riječi „predsjednik vijeća, odnosno“ brišu se.

Članak 8.

U članku 54. stavku 1. riječi „Predsjednik vijeća ili sudac“ zamjenjuju se riječju: „Sudac“.

Članak 9.

Naslov iznad članka 56. „Donošenje presude“ i članak 56. brišu se.

Članak 10.

U članku 60. stavku 2. točki 3. riječi „predsjednika i članova sudskog vijeća, odnosno“ brišu se.

U stavku 6. riječi „predsjednik vijeća, odnosno“ brišu se.

Članak 11.

U članku 61. stavku 2. riječi „predsjednik vijeća, odnosno“ brišu se.

U stavku 3. riječi „Predsjednik vijeća, odnosno sudac“ zamjenjuju se riječju: „Sudac“.

Članak 12.

U članku 65. stavku 2. riječi „predsjednik vijeća, odnosno“ brišu se.

Članak 13.

Članak 75. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Na sadržaj presude Visokog upravnog suda odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, s time da uvod presude sadržava ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća.“.

Iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„Vijeće donosi presudu većinom glasova.

O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.“

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 4. i 5.

Članak 14.

U članku 78. u stavku 1. i 2. riječ „odluke“ zamjenjuje se riječju „presude“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Sud protiv čije presude je podnesen zahtjev iz stavka 2. ovoga članka i javnopravno tijelo kao tuženik dužni su bez odlaganja dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, na njegov zahtjev, sve spise predmeta.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 15.

Sudski predmeti koji su zaprimljeni u upravnim sudovima, a neće biti dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

U sudskim predmetima u kojima je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona postupalo vijeće, kao sudac pojedinac nastavlja postupati sudac koji je kao izvjestitelj naveden u odgovarajućem upisniku upravnog suda.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Prema dosadašnjem zakonskom rješenju, u upravnim sudovima odlučuje se u vijeću od tri suca (pravilo) dok je u određenim slučajevima iz stavka 2. članka 14. bilo propisano da odlučuje sudac pojedinac (iznimka). Predloženim izmjenama i dopunama propisuje se da uvijek u sporovima pred upravnim sudovima prvog stupnja odlučuje sudac pojedinac, dok i dalje Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću od tri suca, odnosno u vijeću od pet sudaca (o zakonitosti općih akata).

Uz članak 2.

Odredbom članka 30. Zakona o upravnim sporovima taksativno su navedeni slučajevi u kojima će sud rješenjem odbaciti tužbu, kada ne postoje pretpostavke za vođenje upravnog spora. Kako navedenim člankom nije bila predviđena mogućnost odbacivanja tužbe u slučaju kada je tužba podnesena u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora, to je odredba članka 30. stavak 1. dopunjen točkom 7.

Uz članke 3., 4., 7., 8., 9., 10., 11. i 12.

Budući da je predloženim izmjenama i dopunama propisano da uvijek u upravnim sporovima pred upravnim sudovima prvog stupnja odlučuje sudac pojedinac, odredbama članka 3., 4., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. ovoga Zakona izvršene su odgovarajuće izmjene u Drugom dijelu „PRVOSTUPANJSKI UPRAVNI SPOR“ i to u člancima 37., 39., 53., 54., 56., 60., 61. i 65. Zakona o upravnim sporovima.

Uz članak 5.

Predloženi izričaj članka 41. stavka 3. precizniji je i lingvistički primjereniji od dosadašnjeg izričaja.

Uz članak 6.

Predloženom izmjenom članka 46. stavka 1. točke 1. Zakona o upravnim sporovima poboljšana je izričaj ove odredbe kojom se sada slijedi zakonski izričaj članka 39. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09.).

Uz članak 13.

Predloženom izmjenom izvršeno je usklađenje s obzirom na izmjenu odredbe članka 60. Zakona o upravnim sporovima koja se odnosi na sadržaj presude te je s obzirom na brisanje članka 56. iz Glave V. SUDSKE ODLUKE sadržaj odredbe toga članka unesen u ovu odredbu, koja se u cijelosti odnosi na drugostupanjsku presudu.

Uz članak 14.

U članku 78. Zakona o upravnim sporovima nedosljedno se koriste pojmovi „odluka“ i „presuda“. Radi preciznijeg i primjerenijeg izričaja ovom odredbom se ujednačava izričaj, s obzirom da je predmet izvanrednog pravnog lijeka (izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne sudske presude) uvijek presuda, a ne rješenje, budući da se odluka koja se izvanredno preispituje odnosi na meritum upravnog spora, a ne na postupovna pitanja.

Jednako tako dodan je i novi stavak 4. kojim se izričito propisuje obveza suda protiv čije presude je podnesen zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude i javnopravnog tijela kao tuženika za dostavljanje Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, na njegov zahtjev, svih spisa predmeta.

Uz članak 15.

Kako je predloženim izmjenama i dopunama propisano da uvijek u upravnim sporovima pred upravnim sudovima prvog stupnja odlučuje sudac pojedinac, a s obzirom da se Zakon o upravnim sporovima primjenjuje od 1. siječnja 2012. godine i u tijeku su sporovi započeti po sadašnjim odredbama toga Zakona, predloženom odredbom propisan je način dovršetka započetih upravnih sporova.

Uz članak 16.

Ovom odredbom se propisuje stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEGA ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 14.

(1) Upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, osim u slučajevima propisanim stavkom 2. ovoga članka.

(2) U upravnom sudu sudac pojedinac odlučuje:

1. o tužbama protiv pojedinačne odluke javnopravnog tijela donesene neposrednim rješavanjem u upravnom postupku, osim kad je upravna stvar zbog javnog interesa neposredno riješena jer je to bilo nužno za poduzimanje hitnih mjera radi zaštite života i zdravlja ljudi ili imovine veće vrijednosti,

2. o tužbama u predmetima koji se rješavaju na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu,

3. o tužbama protiv postupanja ili zbog propuštanja postupanja javnopravnog tijela.

(3) Visoki upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, osim o zakonitosti općih akata kada odlučuje u vijeću od pet sudaca.

Članak 30.

Sud će rješenjem odbaciti tužbu, jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora, ako utvrdi:

1. da je tužba podnesena nepravodobno ili prijevremeno,

2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo ili pravni interes tužitelja,

3. da protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskorišten redovit pravni lijek,

4. da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora,

5. da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari,

6. da je tužba podnesena protiv postupovne odluke, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

Članak 37.

(1) Ročište za raspravu zakazuje predsjednik vijeća ili sudac pojedinac.

(2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac na ročište poziva stranke te svjedoke i vještake.

(3) U pozivu će se navesti da se presuda može donijeti i bez nazočnosti stranke u raspravi. Strankama se poziv mora uručiti najkasnije osam dana prije održavanja ročišta na koje su pozvane.

Članak 39.

(1) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac otvara raspravu i objavljuje predmet raspravljanja.

(2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak.

(3) Ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište, rasprava se može održati i bez njihove prisutnosti.

(4) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac rukovodi raspravom.

(5) Kada sud ocijeni da je o predmetu raspravljeno dovoljno da se može donijeti presuda, rasprava se zaključuje, a vijeće povlači na vijećanje i glasovanje. Rasprava se može ponovo otvoriti ako je to potrebno radi razjašnjenja pojedinih važnih pitanja.

(6) O raspravi se vodi zapisnik.

Članak 41.

(1) Tužitelj može povući tužbu sve do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda. Povlačenje tužbe ne može se opozvati.

(2) Ako tužitelj u roku koji mu je za to određen ne postupi po zahtjevu suda, pri čemu je poučen o pravnim posljedicama propuštanja, tužba se smatra povučenom.

(3) Pri povlačenju tužbe sud će obustaviti spor.

Članak 46.

(1) Sud će rješenjem obustaviti spor i odlučiti o troškovima spora:

1. kad tužitelj umre ili prestane postojati u sporu o pravima koja ne prelaze na njegove nasljednike, odnosno pravne sljednike,

2. kad nastupe razlozi propisani člankom 41. stavkom 1. i 2., člankom 43. stavkom 1., člankom 68. stavkom 2. ili člankom 88. ovoga Zakona.

(2) Rješenje o obustavi spora sud će dostaviti svim strankama u sporu te nasljednicima odnosno pravnim sljednicima tužitelja koji je umro ili prestao postojati, nakon što oni budu utvrđeni.

(3) Sud će nasljednicima umrlog tužitelja, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, postaviti privremenog zastupnika kojemu će dostaviti rješenje o obustavi spora, ako ocijeni da bi ostavinski postupak mogao dulje trajati.

(4) Kad je pravna osoba prestala postojati, sud će rješenje o obustavi spora dostaviti drugim strankama i pravnom sljedniku tužitelja nakon što on bude utvrđen.

(5) Protiv rješenja o obustavi spora stranka može podnijeti žalbu. Dok se postupak po žalbi o obustavi spora ne završi, na rokove za poduzimanje radnji te na prava stranaka na odgovarajući način primijenit će se pravila o prekidu spora.

Članak 53.

(1) Stranke imaju pravo obavijestiti se o tijeku spora i razgledati spis te o svom trošku umnožiti akte iz spisa, osim zapisnika o vijećanju i glasovanju i drugih akata koji su označeni određenim stupnjem tajnosti. Nacrti sudskih odluka i pripremni tekstovi izrađeni tijekom rada na predmetu nisu sastavni dio spisa.

(2) Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa trećih osoba.

(3) Razgledavanje spisa predmeta odobrava predsjednik vijeća, odnosno sudac pojedinac.

(4) Pristup elektroničkom spisu može se odobriti i elektroničkim putem.

Članak 54.

(1) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac brine se o održavanju reda tijekom spora.

(2) Osobi koja sudjeluje u sporu te u podnesku ili na raspravi vrijeđa sud, stranku ili drugog sudionika spora, ometa rad suda ili ne postupa po uputama suda za održavanje reda, sud može izreći, opomenu, novčanu kaznu ili udaljenje s rasprave prema pravilima kojima su uređene zaštita suda, stranaka i drugih sudionika od uvredljivih podnesaka i održavanje reda na glavnoj raspravi u parničnom postupku.

Članak 56.

(1) Vijeće donosi presudu većinom glasova.

(2) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.

Članak 60.

(1) Presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.

(2) Uvod sadržava:

1. naznaku da se odluka izriče u ime Republike Hrvatske,
2. naziv suda,
3. ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća, odnosno suca pojedinca i zapisničara,
4. ime i prezime ili naziv te adresu stranaka i osoba ovlaštenih za zastupanje,
5. kratku oznaku predmeta spora,
6. datum odluke.

(3) Izreka sadržava odluku suda.

(4) U obrazloženju sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom spora.

(5) Uputom o pravnom lijeku stranka se obavješćuje može li protiv presude podnijeti žalbu, kojem sudu, u kojem roku i na koji način.

(6) Izvornik presude potpisuje predsjednik vijeća, odnosno sudac pojedinac.

Članak 61.

(1) Presuda se objavljuje na ročištu na kojem je rasprava zaključena.

(2) Presudu objavljuje predsjednik vijeća, odnosno sudac pojedinac.

(3) Predsjednik vijeća, odnosno sudac pojedinac javno će pročitati izreku i ukratko obrazložiti presudu.

(4) Pri objavi presude sud može obavijestiti stranke da će o troškovima odlučiti naknadno.

(5) Ako zbog složenosti predmeta spora sud ne može odlučiti odmah nakon zaključenja rasprave, objava presude može se odgoditi najviše osam dana od dana zaključenja rasprave. Datum objave presude odredit će se odmah.

Članak 65.

- (1) O postupovnim pitanjima sud odlučuje rješenjem.
- (2) Rješenja koja se donose na raspravi objavljuje predsjednik vijeća, odnosno sudac pojedinac.
- (3) Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Rješenje doneseno izvan rasprave sud će strankama dostaviti pisanim ili elektroničkim putem. Rješenje u pisanom ili elektroničkom obliku prema strankama ima učinak od trenutka uredne dostave.
- (4) Pisani otpravak rješenja sadržava uvod i izreku. Rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo kad sud to smatra potrebnim. Ako je protiv rješenja dopuštena žalba, pisani otpravak rješenja mora sadržavati i uputu o pravnom lijeku.

Članak 75.

- (1) Na sadržaj presude Visokog upravnog suda odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude.
- (2) U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.
- (3) Visoki upravni sud presudu dostavlja strankama.

Članak 78.

- (1) Stranke u upravnom sporu mogu zbog povrede zakona predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne sudske odluke upravnog suda ili Visokog upravnog suda.
- (2) Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne sudske odluke može podnijeti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne sudske presude strankama. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovaj zahtjev može podnijeti i po službenoj dužnosti.
- (3) O zahtjevu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću koje čini pet sudaca.
- (4) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske usvoji zahtjev, može ukinuti presudu i vratiti predmet na ponovno rješavanje ili preinačiti presudu.